

מסורת הש"ס

(א) כתובות קי: (גדרים לו) ב"צ קמו, (ז) גדרים לו: ושי"ג, (א) [מס' בלה], (ד) [בס"א: גרוס], (ה) [נכרז אלפס איתא ר' יהושע], (ו) שנויות טו:, (ז) ס"א ל"ג, (ח) שבת קמו: (ט) [ע"י ריב"ש בתשובה צ"צ גירס' הכותה], (י) אולי צ"ל ופלטו הארז, (כ) [צ"ל אחר ד"ה שכל], (ג) [ועתשרש"י שבת קדז: ד"ה כשהדבש ובפירש"י ב"מ לת. ד"ה הדבש מאריך קלת ע"ש],

גליון הש"ס

גמ' למהרנר דינינו. בי אדם אין צדיק. ע"י שבת זה ע"צ מוס' ד"ה ארבעה ודנשות הרא"מ פרשה בא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' א"י הלכה. נמחק מינה א"ז: [ב] שם אלא מפני. נמחק מינה אלא וי"צ הר"מ"ש לא גרים לה:

לעזי רש"י

מלג"ץ. פצעים.

מוסף רש"י

שדעתו קצרה. כמו עתק וקפדן. עינו רעה בעלו ושל אחרים (ושב"ם ג"ב קסח:). והאיכא שבתות וימים טובים. ש"ס לו מנות ומנות שחי מהלקין לעניים מערב שבת לערב שבת, אלא כשמואל אתא קרא לאשמעינן, ובינה ר' יהושע קאמר לה (שם קסח:). שינוי וסת. אפילו לטובה (כתובות קי:). חוק, כמו עני שכל ימות החול אוכל פת חרינה וכשנת אוכל בשר. ה"ג תחלת חול, ממון כך מתחיל לחלות, ואית דגריס חול' מעיס (בי"ב שם). וברוקק בה. ואח"כ לוחש (שבתות טו:). שם שמים. והכא קאמר כי אני ה' רופאך (שם). סך ואח"כ ממשמש. דקסבר בחול ממשמש ואח"כ סך (שבת קמח:). מדביש. מחמץ (שבת קסד:). ילא טעם דובשנו והחמץ, אשמל"ר בלע"ז, כמו (איוז לא) ובכל מצואתי משרש, מעקר שרשיה וכמו (קהלת יב) עד לא יתכן חבל הכסף, יפתחו רחוקות ענותיה (בי"ח לח:).

שדעתו קצרה. משים ללבו כל דאגות חזירו ודואג על כל מה שעמיד לבא עליו: **רחבה**. ואינו משים ללבו דאגה כל כך. ל"א דעמו קצרה רגזן: **והא איכא צנחנות וימים טובים**. שאין לך עני בישראל שאין לו מעדנים: **שנוי וספ**. משנה וסת ואוכל יותר שאינו רגיל לאכול היינו תחילת חולי מעיים לפיכך אפילו צנחנות ויו"ט רעים לו: ה"ג **הקורא שיר השירים ועושה אותו כמין זמר**. שקורא צנגינה אחרת שאינו נקוד צה ועושה אותה כמין שיר אע"פ שמשיר השירים הוא ועיקרו שיר אסור לעשותו כמין שיר אלא בקריאתו: **הקורא פסוק צנים המשפאות בלא זמנו**. צמים על יינו עושה שחיקותיו בדברי תורה וקורא פסוקים בקול רס לשחק צהם צני המשתה אצל אס אומרו צומנו על המשתה כגון שהוא יוס טוץ ונוטל כוס צידו ואומר עליו דברי הגדה ופסוקים מענינו של יוס מביא טובה לעולם: **וצרוק**. שכן דרך מלחשים לרקק קודם הלחש ואסור להזכיר פסוק על הלחישה. ויש לחשים שדרך לרקק אחריהם ואומר אותן בלשון לעז ומזכירין להם שם בלשון לעז וא"ל רבי דמותר דאין אסור אלא לוחש אחר הרקיקה דגראה שמוכיר השם על הרקיקה ועוד לא נאסר אלא בלשון הקודש אצל בלעז לא: **אפילו נגע צרעם**. אפילו לוחש (אחרי האץ) קרא דלית ציה שם שמים על הרקיקה שקורא נגע צרעת כי תהיה צאדם והוצא אל הכהן (ויקרא יג) לשם רפואה אין לו חלק לעולם הבא: **ואפילו ויקרא אל משה**. שאין צו לא חולי ולא נגע דאין ראוי ללחשו על המכה ואין מזכירו לשם רפואה אלא כסבור הוא להנצל צוכות דצרי תורה שהוא הזכיר אסור ללוחשו: **וממשמשין נמעיים**. של חולה בשבת ואין צרך משום רפואה דסיכה איתקש לשמיה: **ללוחשין על נחשים ועל עקרצים בשבת**. בשביל שלא ייקו ואין צרך

שדעתו קצרה. משים ללבו כל דאגות חזירו ודואג על כל מה שעמיד לבא עליו: **רחבה**. ואינו משים ללבו דאגה כל כך. ל"א דעמו קצרה רגזן: **והא איכא צנחנות וימים טובים**. שאין לך עני בישראל שאין לו מעדנים: **שנוי וספ**. משנה וסת ואוכל יותר שאינו רגיל לאכול

שדעתו קצרה וטוב לב משתה תמיד זה שדעתו רחבה ^(א) ואמר ר' יהושע בן לוי כל ימי עני רעים והאיכא שבתות וימים טובים כדשמואל ^(ב) דאמר שמואל שינוי וסת תחלת חולי מעיים תנו רבנן ^(ג) הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמר והקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו מביא רעה לעולם מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקב"ה ואומרת לפניו רבונו של עולם עשאוני בנדך ככגור שמנגנן בו לצים ^(ד) אמר לה בתי בשעה שאוכלין ושותין במה יתעסקו אמרה לפניו רבונו של עולם אם בעלי מקרא הן יעסקו בתורה ובנביאים ובכתובים אם בעלי משנה הן יעסקו במשנה בהלכות ובהגדות ואם בעלי תלמוד הן יעסקו בהלכות פסח בפסח בהלכות עצרת בעצרת בהלכות חג בחג העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי ^(ה) שמעון בן חנניא כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר יודבר בעתו מה טוב: ^(ו) והלוחש על המכה וכו': ^(ז) אמר ר' יוחנן יבזרוקק בה לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה איתמר רב אמר אפילו נגע צרעת ר' חנינא אמר אפילו ויקרא אל משה תנו רבנן סכין וממשמשין בבני מעיים בשבת יולוחשין לחישת נחשים ועקרבים בשבת יומעבירין כלי על גב העין בשבת אמר רשב"ג ^(ח) במה דברים אמורים בכלי הניטל אבל בכלי שאינו ניטל אסור ואין שואלין בדבר שדים בשבת רבי יוסי אומר אף בחול אסור אמר רב הונא [א] ^(ט) (אין) הלכה כר' יוסי ואף רבי יוסי לא אמרה אלא משום סכנה כי הא דרב יצחק בר יוסף דאיבלע בארזא ואתעביד ליה ניסא פקע ארזא ופלמיה ^(י) ת"ר סכין יוממשמשין בבני מעיים

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קא.

משום צידה: **כלי על העין**. שכן דרך ליתן כלי מתכות על העין כדי לקרר העין. א"נ כגון שעושין לאדם שחם בעינו מקיפים עינו בטבעת: **כלי הניטל**. כגון מפתח סכין וטבעת: **בדבר שדים**. שכן עושין כשאוצדין שוס דבר שואלין צמעשה שדים והם מגידים להם ואסור לעשות צצנת משום ממלוא חפץך (ישעיה נח): **אף בחול אסור**. לשאול שדים כדמפרש לקמן משום סכנה: **כי הא דרב יצחק**. היה שואל צמעשה שדים ובקש השד להזיקו ונעשה לו נס ^(א) ובלעז הארו: **סך ואחר כך ממשמש**. הוי שנוי דבחול דרך לממשש ואח"כ לסוך: **שרי שמן**. יש מעשה שדים ששואלין על ידי שמן וקרי להו שרי שמן והיינו שרי צוהן. ויש ששואלין צשופרת של ציה וקרי להו שרי ציאים: **אלא שמכזין**. לך נמנעו מלשאול צהן: **לוחשים על שמן שכלי**. אותן העושין מעשה שדים דרך ללחוש על שמן שכלי ואין דרך ללחוש על שמן שציד שאינו מועיל לפיכך אדם יכול לסוך על ידו משמן שציד ואין לחוש שמה נעשה צו מעשה שדים ואין צו סכנת השד: **שף**. סך שמן צפניו: **למחין**. אצטצועות מלג"ץ: **זיקא דחמם**. רוח של אותו שד ששמו חמת אני רואה צפניך שאחזקך: **חמה עזה יש בעולם**. על עצמו היה אומר שכעס עליו המקוס והצדיד חוליו: **שכל זמן שהייתי רואה אס רבי שאין יינו מחמין וכו'**. כלומר שהיתה הכלחה צכל מעשיו: **אמרטי קבל רבי אס עולמו**. כל שכרו: **רואה רבי צצעה**. וסכרו משממר להצא לךך אני שמח: **ס'מדציט**. מתקלקל ונעשה ללול מחמת חמימות: **כלוס חסרסי**. שאתה אומר אני קובל עונותי: **שגלגל חמה בעולם הוס**. ולא לעמיד שמאורות מתחדשות: **חציצין יסורין**. שמכפרין עליך: ‏

גס

תורה אור השלם

- ↑ שמוחה לאיש במענה פיו ודבר בפתו מזה טוב; משלי טו כג
- ↑ ויאמר אם שמוע תשמע לקול יי אלהיך והישר בעיניו תעשה והאונת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המולךה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך בי אני יי רפאך; שמות טו כו
- ↑ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: קהלת ז כ
- ↑ בן שתיים עשרה שנה מנשה בקלכו ודמשים ודמש שנה מלך בירושלם ושמ אמו חפצי בה: מלכים ב כא א

עין משפט

גר מצוה

בא א מיי פ"א מהל' עכ"ס הלכה יב סמג עשין ד טו"ע י"ד ס' קעט סעיף ח:

בב ב מיי שם טו"ע שם ועיין ברי"מ:

בג ג מיי שם הלכה יא וסמג שם טו"ע שם סעיף ו טו"ע"א ח"ט ס' שכת סעיף מה ונכרז אלפס

כ כ טו"ע"א ג' רעו. וגם סמוך לטוף סכ"צ בשבת סט"ז:

כד ד ה טו"ע"א ח"ט ס' שכת סעיף מו ונכרז אלפס שס"ז:

כה ה טו"ע"א ח"ט ס' קעט סעיף טו ונכרז אלפס שס"ז:

כו ז ח מיי פ"א מהל' שבת הלכה מח סמג לאחין פה טו"ע"א ח"ט ס' שכת סעיף צ:

‏

- ↑ שמוחה לאיש במענה פיו ודבר בפתו מזה טוב; משלי טו כג
- ↑ ויאמר אם שמוע תשמע לקול יי אלהיך והישר בעיניו תעשה והאונת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המולךה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך בי אני יי רפאך; שמות טו כו
- ↑ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: קהלת ז כ
- ↑ בן שתיים עשרה שנה מנשה בקלכו ודמשים ודמש שנה מלך בירושלם ושמ אמו חפצי בה: מלכים ב כא א